

FİNANSAL TABLOLAR ANALİZİ

FİNANSAL TABLOLARIN AMACI işletmenin;

- Finansal durumu,
- Finansal değişiklikleri
- Finansal performansı
- Nakit akışları hakkında bilgi sağlamaktır.

Muhasebe sistemi içerisinde kaydedilen ve sınıflandırılan bilgiler **Finansal Tablolar** aracılığıyla bilgi kullanıcılarını iletir.

Bilanço (finansal durum tablosu), bir işletmenin belli bir anda sahip olduğu varlıklarla, bu varlıkların sağlandığı kaynakları bir düzen içinde gösteren tablodur.

1. **Hesap Tipi Bilanço:** Hesap tipi bilançoda aktif ve pasif kalemler muhasebede kullanılan hesap çizelgesine benzer biçimde karşılıklı olarak yazılarak düzenlenir.
2. **Rapor Tipi Bilanço:** Rapor tipi bilanço, aktif ve pasif kalemlerin alt alta yazılması ile oluşturulur. Rapor tipi bilanço, bir işletmenin birden fazla yılına ait bilanço rakamlarını yan yana yazarak karşılaştırma fırsatı verdiğindan, analiz amacıyla kullanılmaya daha uygundur.

- **DÖNEN VARLIKLAR**, bir yıl veya işletmenin normal faaliyet dönemi içinde paraya çevirebileceği (satacağı, tahsil edeceği) veya kullanacağı varlıklardan oluşur. Dönen varlıklar kısa sürede paraya çevrilme ve tekrar varlıklara yatırılma amacıyla edinilmişlerdir.
- **DURAN VARLIKLAR** ise normal şartlar altında bir yıl içinde elden çıkarılması düşünülmeyen veya yararları bir yılda tükenmeyecek olan varlıklardır.
- **Kısa vadeli yabancı kaynaklar**, işletmenin bir yıl veya normal faaliyet dönemi içinde vadesi gelen borçlarını ifade eder. 1 yıllık süre açısından dönen varlıklara benzerler.
- **Uzun vadeli yabancı kaynaklar** ise işletmenin bir yıl veya normal faaliyet dönemi içinde vadesi gelmemiş borçlarının raporlandığı bölümdür.

GELİR TABLOSU, işletmenin belli bir dönemde elde ettiği **bütün gelirlerle** bu gelirleri elde etmek amacıyla aynı dönem içinde katlandığı bütün giderleri ve bunların sonucunda oluşan dönem net karını veya zararını belli bir düzen içinde gösteren finansal tablodur.

Gelir tablosu işletmenin belirli bir dönemde satın aldığı mal veya hizmetleri GÖSTERMEZ.

SATIŞLARIN MALİYETİ TABLOSU: Satışların Maliyeti Tablosu gerçekte gelir tablosunun tamamlayıcısı niteliğinde bir finansal tablodur. Bu tablo, gelir tablosunda yer alan "Satışların Maliyeti" kaleminin detayını gösterir.

- **TAHAKKUK ESASI:** Finansal nitelikli olayların etkileri nakit hareketinin gerçekleştiği tarihte değil de işlemin gerçekleştiği tarihte kayda alınır. Hasılat, satış gerçekleştiğinde; gider ise oluştuğunda kayda alınır.
- **Nakit esasında** ise işlemlerin gerçekleşmesi yerine nakit hareketlerinin gerçekleştiği tarihler esastır. Hasılat ve giderin oluştuğu dönemde kayıt altına alınması, muhasebenin temel kavramlarından birisi olan dönemsellik kavramının ruhuna uygun olarak, **hasılat ve giderleri eşleştirebilme olanağı yaratmaktadır**.

Muhasebe farklılıklarının finansal tablolarda belirsizlikler yaratabilme ihtimali **MUHASEBE RİSKİ** olarak ifade edilmektedir.

FİNANSMAN FAALİYETLERİNİN ANALİZİ: İşletmenin varlıklarını hangi kaynaklarla finanse ettiğinin analiz edilmesidir.

GELİR TABLOSU BÖLÜMLERİ:

1. Brüt Satış Karı bölümü
2. Faaliyet Karı bölümü
3. Olağan Kar bölümü
4. Dönem Karı bölümü
5. Net Dönem Karı bölümü

- **STATİK ANALİZ:** Belirli bir tarihte düzenlenmiş veya tek bir döneme ait finansal tablolarda yer alan kalemler arasındaki ilişkilerin tespiti ve değerlendirilmesine denir.
- **DİNAMİK ANALİZ:** İşletmelerin birbirini takip eden dönemlerine ait finansal tablolarında yer alan kalemler arası ilişkinin ve bu kalemlerin zaman içerisinde göstermiş olduğu eğilimlerin belirlenmesi ve yorumlanması şeklindeki analize dinamik analiz adı verilir. Dinamik analizde bilgiler, bütçe hedefleriyle, işletmece belirlenmiş standartlarla, benzer işletmelerle veya sektör bilgileriyle karşılaştırılır. Sektör dışındaki işletmelerle karşılaştırma yapılmaz.

AMACINA GÖRE FİNANSAL ANALİZ ÇEŞİTLERİ:

- **YÖNETİM ANALİZLERİ:** Yönetim analizleri, yöneticilerin kararlarına ve izleyecekleri politikalara esas teşkil etmek üzere yapılan bir analizdir.
- **KREDİ ANALİZLERİ:** Kredi kurumları tarafından yapılan bir analiz türü. İşletmeye kredi veren veya verecek olan kredi kurumları tarafından işletmenin finansal durumu ile borç ödeme gücünü tespiti yönelik olarak yapılan analizdir.
- **YATIRIM ANALİZLERİ:** Yatırım analizleri aracılığıyla işletmenin gelecekteki kazanma gücünün tespiti yoluna gidilir.

KARŞILAŞTIRMALI FİNANSAL TABLOLAR ANALİZİ, bir işletmenin birbirini izleyen en az iki veya daha fazla faaliyet dönemine ait finansal tablolarının karşılaştırmalı olarak düzenlenmesi ve bu tablolarda yer alan kalemlerin zaman içinde göstermiş olduğu gelişmelerin ve değişikliklerin tespit ve incelenmesidir.

- **Nakit bütçesi** firmanın ne zaman ve ne kadar nakit ihtiyacı olduğunun tespitine yöneliktir.
- **Nakit akış tablosu ise** firma faaliyetlerini üç ana başlıkta ele alarak firma nakit analizinin ve planlamasının yapılmasını sağlar.

FİRMA SERBEST NAKİT AKIŞ MİKTARI, firma dönem sonu faaliyet nakit akış miktarı ile net duran varlık yatırımları ve net çalışma sermaye yatırım farkını ifade eder.

LİKİDİTE ORANLARI: Likidite oranları işletmelerin kısa vadeli borç ödeme gücünü ölçmede kullanılır.

Kısa vadeli borç ödeme gücünün analiz edilmesinde; dönen varlıklar ve kısa vadeli yabancı kaynaklar arasındaki yakın ilişkidir.

$$CARİ ORAN = \frac{\text{Dönen Varlıklar}}{\text{Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar}}$$